

drž. učiteljsku 156 K, istotam IV. razred deklishe šole 80 K, državna realna gimnazija, Novo mesto 154 K, šola Ptajska okolica 376 K 20 vin., državna realna gimnazija Novo mesto 94 K, U. Vinko Stoklar, nadučitelj Sv. Andrej 410 K, Šolsko vodstvo Žužemberk 100 K, Učiteljsko društvo Sv. Lenard po g. Plesničarju 210 K, deška ljudska šola II. raz. Spodnja Siska 32 K 45 vin., šolsko vodstvo Hajdin pri Ptaju 281 K, narodna šola pri Sv. Trojici v Slov. Goricah 60 K, ljubljanski učiteljski nabrali pri Mraku 70 K, učena Šime Brezovnik in Kaiser Janko, Pod Velko p. Brezno ob Dravi 152 K 90 vin. z opazko: »malo zavednosti, malo denarja, kar pa je e dano iz srea«, ljubljanski učiteljske III. deška vladica 68 K, III. deklishe vladica 312 K, IV. deklishe vladica 40 K, gojenci II. letnika vladice 122 K, gojenci III. letnika vladice 86 K 40 vin., šolsko vodstvo Sv. Peter pod Sv. Gorami 56 K, učenci Marinovega trg. tečaja 140 K, Učiteljsko društvo Sv. Lenard 70 K, Narodna šola Ljutomer 127 K, Krajni šolski svet Leitenberg - Krčevina 200 K, g. J. Golob, učitelj, Vuzenica, dar Sokola 108 K, g. Rusjan, učitelj v Strušcu pri Ptaju nabral 177 K, učiteljski zbor v Podčetrtku 30 K, gojenci Christofovega zavoda 163 K 80 vin., šolsko vodstvo Svetinje 133 K, šola Senčur pri Kranju 140 K, učenci enega razreda šole na Vrtači po g. Princiču 170 K, učiteljsko v Šmarju pri Jelšah po g. Zupančiču 152 K, Olga Madon, učiteljica pri Mariji Snežni 30 K, Skupaj 17.025 K 40 vin.

## Neodrešena domovina.

—r Tovariš Rudolf Hrovat, ki je služboval do zadnjega časa v Trnovem pri Ilirski Bistrici na Notranjskem, je postal trin v peti laški šolski oblasti. Nekemu bivšemu učenca trnovske šole je izdal duplikat šolskega naznanila, a je v naglici vzel tiskovino, ki je še veljala v avstrijskih časih. Zaradi tega pregreška je bil poklican na odgovor, izprašan in disciplinarno preiganjan dolgo vrsto mesecev. Zatrjeval je oblasti, da je spisal edino eno tako spricevalo, a nesreča je hotela, da se je tekom disciplinarne preiskave izkazalo, da je storil to že drugi. Oblast je prišla, da se je vedoma govoril nesnico in ga kaznovala za ta čin s premeščanjem. Tov. Hrovat je prejel potom okrajnega šolskega sveta v Postojni dekret v katerem stoji, da je na povolje gen. civ. komisarijata v Trstu prestavljen disciplinarnim potom iz Trnovega v zakonito vas Juršice. Da želi po nedolžnem preiganjanju tovariš čimprej pokazati hrbe laškim osrečevalcem, je umljivo.

—r Dvojna mera. V pokrajinah Gorenje Adilže vzdržujejo italijanske šolske oblasti svojim sorojakom ljudske šole, če imajo le čez 12 učencev. V Gorici se je prišlo za šolo okrog 600 slovenskih otrok, pa jim ne privoščijo popolne ljudske šole, ampak le nekake paralelke pod strogim nadzorstvom laških učiteljev, ki bi tirali slovensko dečo v raznarodovanje.

—r Šolski prazniki v neodrešeni domovini. Gen. civ. komisarijat je odredil, da se v šolskem letu 1920/21. obdrže, razen nedelje, še sledeči šolski prazniki: 1. novembra (God vseh svetnikov), 2. novembra (Vseh vernih duš dan), 4. novembra (Narodni praznik), 11. novembra (rojstni dan kralja), 20. novembra (rojstni dan kraljice-matere), 8. decembra (Brez. spoč. Mar. Dev.) od 24. do vštete 27. decembra (Božič), 1. januarja (Novo leto), 6. januarja (Sv. Trije kralji), 8. januarja (rojstni dan kraljice), 8. in 9. februarja (Pust in Pepelnica), 10. marca (sv. Jožef), od 24. do vštete 31. marca (Velika noč), 5. maja (Krist. Vnebohod), 16. maja (Binkošti), 29. junija (sv. Peter in Pavel) ter končno za posamezne kraje dan vaškega (mestnega ali tržnega) pabrona.

—r Šolske razmere v puljskem okraju. Znano je, da so vse hrvatske šole tega okraja zaprte od prvih dni italijanske okupacije. Na učiteljsko intervencijo je izjavil letos gen. civ. komisarijat, da je naročil okrajnemu šolskemu svetu v Pulju, naj se odpravi vse one hrvatske šole, za katere so na razpolago učne moči. Hrvatski učitelji tega okraja, ki jih je okoli 17, so vložili prošnje na okr. šol. svet v Pulj, da jih ta v smislu obljub gen. civ. komisarijata v Trstu zopet nastavi na hrvatskih šolah. Od vseh kompetentov so bili imenovani samo učitelj Šupljina za Diviški in tri učiteljice. Ostalih 13 tovarišev čaka še danes na rešitev prošnje, ki jih okrajni šolski svet v Pulju tiči v — miznicah.

—r Umrl je v Kambreškem nad Kanalom tov. Vilko Tomažič, večletni petovalni učitelj za Kambreško in Srednje pri Ročiniu. Bil je v 38. letu svoje starosti. Počival v miru!

—r Šolska zadruga. Tržaški socijalist, prof. A. Oberdorfer, je sklical pred tedni zastopnike raznih učiteljskih organizacij v Trstu na sestanek, na katerem je obrazložil smoter šolskih zadrug, ki jih hočejo ustanoviti v naših pokrajinah Delavske konsumne zadruge. Člani teh šolskih zadrug bi lahko bili samo ljudskošolski otroci, ki bi morali v to svrhu plačati delež 2 L. Delokrog vsake zadruge bi bil omejen na sleherni šolo zase, vodili bi jo pa starejši učenci pod vodstvom enega učitelja. Moralni cilj teh novoustanovljenih organizacij je, priločiti človeka že v mladostni dobi na korist zadrugnega dela. Izven vzgojnega pomena pa bi nudila vsaka šolska zadruga svojim članom tudi materialne koristi s tem, da bi

jih oskrbela z vsemi šolskimi potrebščinami in šolskimi knjigami, a to po najnižji ceni. Vse šolske zadruge bi tvorile skupno zadrugno enoto, katero bi gmetno podprla Delavska konsumna zadruga Julijske Benečije. Vsakoletni čist dobiček združenih šolskih zadrug bi se porabil najprej za amortizacijo tega dolga in pa v one svrhe, ki bi jih določili zadrugniki sami. Šolska zadruga naj bi bila organizacija brez politične barve. Vendar pa bi stala pod neposrednim nadzorstvom Delavskih zadrug, ali pa mož, ki bi jih one v to poverile.

r Sicilijanski učitelji za hrvatske šole. V Rakalji, čisto hrvatsko vas v Istri, je poslala italijanska šolska oblast italijanskega učitelja Marchetta in učiteljo Ado Marchini, oba sta iz Sicilije. Seveda ne znata hrvatski niti besedice. Poročilo v »Puckem Prijatelju« dostavlja: Nikada nečemo da izvršimo narodnog ubojstva na svojoj deci!

—r Časopisje v neodrešeni domovini. Z novim letom se je slovensko časopisje v neodrešeni domovini znatno pomnožilo in razširilo. Razen »Edinosti« v Trstu in »Goriške straze« izhajajo še literarno - družinski list »Mladika«, ženski mesečnik »Jadranka«, »Učiteljski list«, mladinski list »Mladi rod« ter še par drugih, ki se lepo širijo. Izšlo je v zadnjem času tudi več knjig in koledarjev.

## Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna »Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Francišanska ulica št. 6.

Dr. Fr. Drtina: Školstvo i prosveta u českoslovačkoj republici. Praga 1920. — V Hčni — 90 strani obsegajoči — knjižici podaja prof. Drtina pregled dela, ki ga je izvršilo ministrstvo narodne prosvete v prvem letu obstanka českoslovaške republike. V najpodrobnejše je opisano stanje vseh vrst šolstva od ljudske pa gori do visoke šole. Knjižica je pisana v hrvatskem jeziku ter ima namen pogostiti in utrditi kulturne vezi med nami na eni in čehoslovaki na drugi strani, kar pravi izrecno pisatelj sam v uvodu svojega dela. Knjigo je založila Jugoslovanska komisija českoslovačkog ureda za strance u Pragu. Ki si je nadela nalogo proučevati kulturne, gospodarske in politične odnose jugoslovanske v zvezi s českoslovaško republiko, kakor tudi skrbeti za najtesnejše stike med obema bratskima narodoma. Predsednik komisije je prof. dr. J. V. Dances; pisarna komisije se nahaja v Pragi — II., Mikulandská 7./III. Knjiga je pisana s toplo ljubeznijo do stvarj same, kar se ji pozna na vsaki strani, zato jo pa tudi z isto ljubeznijo priporočamo slov. učitelstvu, da se — po pisateljevih besedah — medsebojno upoznajo in ljubimo! Naroča se direktno v Pragi ali pa potom knjigarne Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

»Pisamen«. Pod tem naslovom je pričel dne 13. t. m. v Ljubljani izhajati nov ilustriran list, ki ima izpolniti vzel, katero Slovenci bridko občutimo na polju ilustriranega časopisja. Spopolnitev našega osvobođenja in ujedinenja, boljšanje medsebojno spoznavanje naših plemenskih in krajevnih razmer, narodnih šeg in navad, naših krasnih krajev in pokrajin itd., bodi v smislu izdanega obvestila program novega lista. List bo izhajal dvakrat na mesec na 12 velikih straneh. Izdajal ga bo g. urednik Jos. Prunk. Celoletna naročnina bo znašala 140 K, polletna 72 K, četrtletna 36 K, posamezna številka 6 K. — Upravništvo je začelo na Kongresnem trgu št. 19 v Ljubljani.

Glasbena Matica je pravkar izdala 12 Lajovićevih pesmi za moški, mešani in ženski zbor. Od teh novitet bo pel pevski zbor Glasbene Matice na svojem koncertu, dne 24. t. m. v veliki uniojski dvorani 6 mešanih zborov: Pastirski, Kroparji, Ples kralja Matjaža, Zeleni Jurji, Kiša, Medved z medom, Razen Kiše, ki je Domjančeva, so vsi teksti iz Zupančičevega Cicibana. Besedilo primoren je aparat, s katerim operira skladatelj: za Lajevica uprav frapantno priprost. Zbori so otroško - iskreno napisani, gorke in vonjajo po narodni pesmi, sami predpogoji, da postanejo popularni. Naj bodo te vrstice migljaj pokrajinskih pevskih zborov. Partiture in glasovi se naročajo pri Glasbeni Matici v Ljubljani.

ZA REZERVNI SKLAD UJU POVERJENIŠTVO LJUBLJANA.

Prostovoljni organizacijski davek — 1921. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

2. Izkaz.

Po 400 K: Učiteljski zbor — Gornja Radgona, Prispevali so po 40 K: Marija Dominikuševa, Ida Grossmannova, Marica Kovačeva, Kovačič Anton, Kovič Ivan, Ana Mavričeva, Mavrič Karel, Menkart Alojz, Berta Menkartova in Nada Mihaličeva. — Po 168 K: Mestna narodna šola — Ptuj. — Po 60 K: Učiteljski zbor — Sent Jernej, Dolensko, Darovali so po 10 K: Trost Karel, Mira Pouhova, Gusta Sever - Arhova, Iva Bizjakova, Vera Severjeva ter Anka Brežnikova. — Po 50 K: Plesničar Pavel — Ljubljana. — Po 50 K: Učiteljski zbor meščanske šole v Krškem namesto venca na krsto pokojnega očeta tov. Mikuliča. — Po 50 K: Učiteljsko — Zidan most, Prispevali so po 10 K: Franc in Ilika Me-

sko, Justa Hofbauerjeva, Bučar Alojz in Angeja Sitarjeva. — Po 40 K: Lésica Gijuro — Ljubljana. — Po 40 K: Srečko in Ivana Nagu — Sv. Jakob ob Savi. — Po 30 K: Regina Gobčeva — Maribor. Povejte svojemu »neverjetnemu« Tomažu, da je bil Vaš in Vaše sestre Marte poslani znesek izkazan v 41. izkazu! Zdravo! — Po 30 K: Olga Madonova — Marija Snežna. — Po 24 K: Mihelič Viktor — D. M. v Polju. — Po 20 K: Pavla Buhova — Vrhnika. — Po 10 K: Mara Sekulova — Horjul. — Današnji izkaz 952 K. Prej izkazanih 16.591 K. Skupaj 17.543 K.

Ivan Petrič,  
Ljubljana, VII., Gasliška cesta 172.

Odgovorni urednik:  
Franc Štrukelj.

Last in založba UJU. — poverjeništva  
Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Novo!

Potrebno in času primerno!

Učite se srbohrvaščine na podlagi učnih listov, ki so vseskozi strokovno, praktično in lahko-umevno izdelani ter obsegajo srbsko-hrvatsko-slovensko čtivo s tolmačem in slovnico. Te učne liste ureja prof. dr. Jos. Mencej, naročila pa sprejema Josip Christof, ravnatelj zasebnega učnega zavoda v Ljubljani, Domo-branska c. 7. — Celoletna naročnina znaša 60 K.

## RISANKE

iz finega risalnega pa-pirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja

Učiteljska tiskarna  
v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

Od 1. decembra t. l. vse knjige za 20% ceneje.

## Za našo mladino!

Najprimernejša darila otrokom so mladinske knjige. V ta namen priporoča Učiteljska knjigarna v prvi vrsti one mladinske spise, ki jih je založilo »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta«, in sicer:

Engelbert Gangl: Spis za mladino, I., II., III., IV., V., VI. zvezek po . . . K 12.—  
Andrej Rapč: . . . I., II., III., V., VI. zvezek po . . . 12.—  
Mijakov Julije: . . . I., II., III., IV., V., VI. zvezek po . . . 12.—  
Ivo Trošt: Moja setev. Spis za mladino, I. in II. zvezek po . . . 12.—  
Pav. Flerč: Iz mladih let. Spis za mladino, I. in II. zvezek po . . . 12.—  
Babica pripoveduje. Spis za mladino po . . . 12.—  
Marko Šenjanin: Slovenski Robinzon . . . 15.—

Nadalje:  
Rab. Tagore: Povestice . . . 12.—  
Dr. Ivo Šorli: Bob in Tedi . . . 20.—  
Cvetko Golar: Prelepa Vasiljica . . . 12.—  
Bob za mladi zob (pesmice) . . . 12.—  
Dr. Ivan Lah: Dore . . . 10.—  
Oton Zupančič: Sto ugank (pesmice) . . . 3.—

Razen tega vse šolske potrebščine, kakor zvezke in risanke lastnega izdelka, svinčnike, peresnike, peresa, radirke, vse po najnižjih cenah. — Šolske pušice (peresnice) po K 5.—, 6.—, 8/40. 9.—, 25.—, 30.—.

Novo!

Fran Levstik, zbrani spisi za mladino. Priredila:  
Fr. Erjavec in P. Flerč. Ilustroval: Anton Koželj.

Broš. 46 K, elegantno vez. 54 K.

Novo!

Šolski list.

1. šte. I., II. in III. stop. je pošla. Na razpolago so pa še: I. stop. 2. šte. 5 K, II. stop. 2. šte. 8 K, III. stop. 2. šte. 14 K. Pravkar je izšla tudi 3. šte. II. stop. Cena: 14 K.

K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12 kron.

## Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Dolina solz E. Gangl, tri enodejanske: I. Dva svetova. II. Dediščina. III. Trpini. Trdo vez. K 18.—.

Otroški oder Drugi predelani natis. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino otroških vrtcev in ljudskih šol. Broš. K 16.—.

H. PODKRAJŠEK: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. 12 K.

Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.

Spisal MIHREK PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14.—.